

»» Fortsettelse fra forrige side

vassdrag når dette ikke kommer i konflikt med verneverdiene.

- ▶ Fjerne minimums- og maksimumsverdien for beregning av eiendoms-skatt for kraftverk.

SV jobber for:

- ▶ Å styrke Enova, og sikre at det blir et instrument for fornybar varme og for fornybarteknologier som havvind, bølgekraft og saltvannskraft.
- ▶ At det legges til rette for utbygging av plussus, og at kraft fra plussus og mikrokraftverk enkelt kan selges til strømmettet.
- ▶ Å forbedre miljøvilkårene i gamle vannkraftkonsesjoner gjennom revisjon.

Venstre vil:

- ▶ Behandle norske fornybare energiresurser som en verdifull handelsvare, nasjonalt og internasjonalt, på lik linje med norske olje- og gassressurser.
- ▶ Sørge for at norske vannmagasiner i større grad benyttes som balanserreserve for vind- og solkraft i Norge og Europa. Utvikle mulighetene for pumpekraftverk der forholdene ligger til rette for det.
- ▶ Bygge og planlegge flere utenlandskabler, og samtidig åpne opp for at andre enn systemoperatøren Statnett kan bygge og planlegge utenlandskabler.
- ▶ Revidere de gamle konsesjonsvilkårene for kraftanlegg, slik at vilkårene blir i tråd med den nye vannforskriften.
- ▶ Stimulere til færre og mer robuste netteiere for å sikre nødvendige oppgraderinger og nyinvesteringer og øke energieffektiviteten i strømmettet.
- ▶ Innføre et naturressursskatte-regime for vindkraft på lik linje med det man har for vannkraft, slik at kommunene sitter igjen med større andel av inntektene fra næringen.
- ▶ Innføre grønne avskrivningsregler for elsertifikatkraft slik at norske og svenske skateregler er tilnærmet like. ■

Allerede enige

ENDRINGER Sakene Høyre, Frp, Venstre og KrF allerede er enige om, indikerer hvilke endringer det vil bli om de borgerlige vinner valget.

AV HAAKON BARSTAD

HAAKON.BARSTAD@EUROPOWER.COM

De fire partiene på høyresiden har det siste året skrevet seg sammen i en rekke komitéinnstillinger og forslag. Forslagene har systematisk blitt stemt ned av de regjeringspartiene, men om flertallet skulle snu, vil forslagene mest sannsynlig bli en del av den borgerlige politikken.

Her er noen av borgerlige forslagene:

Energimelding

Det første en eventuell borgerlig olje- og energiminister må gjøre, er å sette i gang arbeidet med en energimelding. Deretter kan han eller hun ta av seg frakken eller kåpen.

Det har knapt vært en kraftdebatt i Stortinget uten at de borgerlige har etterlyst en energimelding. Dagens statsråd Ola Borten Moe (Sp) har strittet imot, og sagt at det ikke er nødvendig med en slik utredning siden andre meldinger i sum utgjør en energimelding.

Oskar J. Grimstad (Frp) er av mange opposisjonspolitikere som har tatt opp temaet:

– Historikken om energimeldingen er et skrekkeeksempel på manglende forutsigbarhet. Tidligere statsråd Enoksen avviste behovet for en energimelding, mens Åslaug Haga varslet en ny melding. Terje Riis-Johansen la prestisjeprosjektet på hylla, men snudde og varslet at det likevel skulle komme en energimelding. Nå har dagens statsråd Borten Moe atter en gang avvist meldingen. Det har tatt sju år og fire statsråder fra Sp for å stå på stedet hvil, uttalte Grimstad fra Stortingets talerstol 14. desember.

Industri og hjemfall

I desember leverte de fire partiene et felles forslag som innebar at industrien likevel ikke skal kunne beholde kraftverk etter hjemfall.

Høyre og Frp hadde tidligere gått inn for å fjerne hjemfallsretten. De ville altså at industrien skulle kunne beholde kraftverkene. I det nye forslaget tilpasset Høyre og Frp seg flertallet på Stortinget, og ba sammen med KrF og Venstre regjeringen om sørge for å «ivareta forutsigbar krafttilgang» til industrien.

Konkret foreslo de at maksimal leieperiode for vannkraft skal utvides fra 15 til 30 år – «for på denne måten gjøre utleie av vannkraftverk til et reelt industrielt alternativ». De foreslo også at industribedrifter som er medeiere i kraftselskap, skal kunne ta ut utbytte i form av strøm.

– Når det gjelder muligheten for justeringer i dagens lovverk, kan jeg bekrefte at departementet uavhengig av forslaget allerede er i gang med å vurdere slike endringer, informerte Borten Moe.

Betaling for nettet

I november foreslo Høyre, Frp og Venstre at kraftselskapene skal være med og betale mer av investeringene i kraftnettet.

– Det vil i første rekke være kraftprodusentene som får nytte av økte investeringer i utenlandsforbindelser gjennom et større marked for norsk kraft. Samtidig må husholdningene og industrien betale for store deler av investeringene over nettleien, skrev de.

I samme forslag ville de at nettinvesteringer skal behandles i Stortinget.

– Det er et tankekors at det planlegges milliardinvesteringer uten at Stortinget er trukket inn i denne

prosessen, poengterte de og sammenlignet med investeringer innen oljesektor og samferdsel.

Færre nettselskap

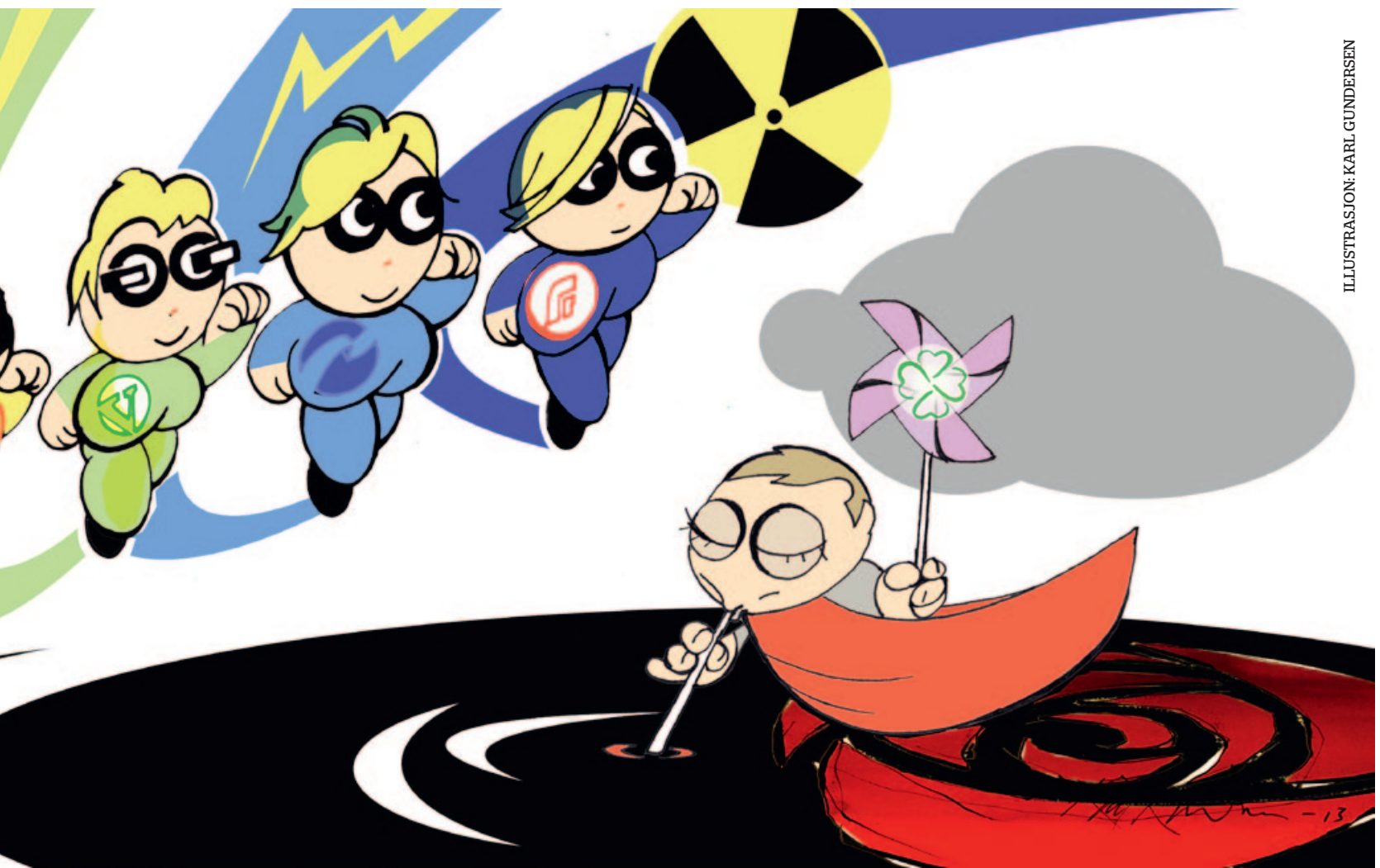
Samme måned la de samme tre partiene fram et forslag med den kryptiske formuleringen «forslag om fremtidsrettet nettstruktur». Budskapet var likevel krystallklart: Antall nettselskaper skal reduseres.

– Det er i dag rundt 150 selskaper, og mange av disse har veldig få abonnenter. Vi ønsker ikke å legge tvang til grunn, men selskapene må selv se at de er tjent med å slå seg sammen i større enheter. Jeg vil heller si 50 selskaper enn 100 for å si det slik. Dette er monopolvirksomhet, og da skylder vi forbrukerne å sørge for at driften blir så effektiv som mulig, sa Høyres Siri Meling.

Forslaget ble ikke vedtatt siden de rødgrønne har flertall, men det kan forandre seg fort.

– Det er et fellesforslag, og signaliserer hvilken retning vi

ILLUSTRASJON: KARL GUNDERSEN

ønsker å gå. Det blir naturlig å ta opp igjen denne ballen ved et regjeringsskifte, sa Meling.

Å redusere netttilskudd kan være et virkemiddel de borgerlige vil bruke for å redusere antall nettselskaper.

– Ordningen gjør det mer attraktivt å drive ineffektivt. I det lange løp gir derfor et høyt nivå på nettutjevningen lite uttelling i form av lavere nettleie, skrev Høyre og Frp i budsjettinnstillingen.

Borten Moe varslet i forbindelse med komitébehandlingen at det vil bli en bred gjennomgang av nettselskapene.

– Departementet vil nå se nærmere på hele nettstrukturen i Norge, skrev han.

Nye sjanse for småkraftverk

I april la de fire opposisjonspartiene fram et felles forslag om å la alle småkraftverk bygd etter 1. januar 2004 selge elsertifikater.

– De som satsset og tok mest risiko, blir straffet. Regjeringens overgangsordning premierer ikke foregangsmenn, entreprenørskap eller utvikling. Den premierer tilbakeholdenhet og dem som sitter på gjerdet, skriver de i forslaget.

Forslaget gjelder rundt 180 småkraftverk bygd i perioden 2004–2009 som ikke får selge sertifikater selv om en rekke politiske signaler tilsa at de skulle få det.

– Det er ingen forpliktende formuleringer i forslaget fra opposisjonen. Det er etter mitt skjønnsvalg flekk av verste sort, og setter stabiliteten til en hel og viktig næring på spill, svarte Borten Moe da debatten gikk i Stortinget 16. mai.

– Jeg synes det grenser til arroganse når statsråden kritiserer opposisjonen for å ta det de kaller for en omkamp. For oss handler dette rett og slett om anstendighet, svarte Siri Meling (H).

I denne saken gjenstår det å se om de borgerlige faktisk klarer å

endre på noe selv om de får makt. Sverige er involvert i ordningen, og blir det endringer, vil det påvirke sertifikatprisen for alle aktører.

Vindkraftskatt til kommuner

I april foreslo opposisjonspartiene at vindparker må betale mer skatt til vertskommunen. Da vil flere kommuner legge bedre til rette for vindkraft, var argumentasjonen.

– Med det store omfanget av forventet utbygging av vindkraft er det riktig å innføre et skatteregelverk for vindkraft som sikrer vertskommunene en andel av den grunnrenten vindkraftproduksjon kan gi opphav til, skrev de.

På en konferanse i regi av Landssamanslutninga av Norske Vindkraftkommuner fikk de svar fra Kjetil Lund (Ap), statssekretær i Finansdepartementet:

– Det er ikke noe å fordele. Jo flere lokale skatter vi legger på noe som allerede er ulønnsomt, jo mer ulønnsomt blir det, sa Lund.

Utenlandskabler

Regjeringen tok initiativ til å endre energiloven slik at kun Statnett har lov til å bygge utenlandskabler. Regjeringen argumenterte slik:

– At eier og utbygger av utenlandskabler er den samme som har ansvaret for det innenlandske nettet, bidrar til sammenheng med behov og begrensningene i nettet i Norge, skrev de.

Opposisjonen er kraftig imot dette monopolet.

– Det betyr i realiteten at myndighetene gir fra seg viktige verktøy for å redusere risiko og kostnader for kundene, skrev de.

Men argumentasjonen hjalp ikke, det ble som regjeringens partiene bestemmer. Opposisjonen varslet imidlertid at de vil oppheve monopolet så raskt det lar seg gjøre hvis de vinner ved valget.

9. september avgjør velgerne kabelmonopolet og de andre kraftsakene – antageligvis uten å være klar over det. ■